

Nieuwsbrief

Winter 2018

Beste vrijwilligers, donateurs en relaties,

Na de zeer warme zomer en een milde herfst zitten we al weer in de meteorologische winter. Notoarestoen is jarig en we hebben veel om op terug te zien in het afgelopen seizoen.

Geuren en Kleurenfeest

De open dagen stonden dit jaar in het teken van 50 jaar Arboretum Notoarestoen. Naast onze Jubileumdag, waarover zo meer, werden er 3 open dagen: het weekend van 5 en 6 mei en zondag 13 mei. Op deze dagen was de tuin gastvrouw voor vele bezoekers van ver en dichtbij die de tuin in volle bloei wilden ervaren. Het leek alsof de tuin zich vanwege het jubileum jaar extra getooid had want haar bloei was zeer uitbundig. De gasten werden door Martha en haar theedames verwend met rododendronthee en taart en op 5 mei konden ze genieten van een openlucht concert van licht klassieke muziek door het ensemble Con Pasiones. Een jarige gast genoot met haar bezoek van de kleurige tuin en vergastte hen naast zoetigheden op een rondleiding en speurtocht. Uit de gesprekken met de gasten blijkt dan vaak dat men naast de open dagen ook door het jaar heen de tuin bezoekt. Voor Eenrummers kan dit zelfs een dagelijkse wandeling zijn, waarbij men de tuin in elk seizoen meemaakt. Het is verrassend om te merken dat de tuin deze meerwaarde heeft. Voor 2019 kunt u alvast de volgende data van de open dagen in de agenda zetten: [de weekends van 11/12 en 18/19 mei!](#)

Receptiedag

Het jaar 2018 is, zoals u weet, een bijzonder jaar voor Notoarestoen. Het is immers 50 jaar geleden dat notaris Smit de eerste schop in de grond zette om zijn droom, een bomentuin stichten in Eenrum, waar te maken. Op 12 mei stonden twee partytenten te wachten op een honderdtal gasten, die rond 2 uur arriveerden. Samen met enkele kinderen, die de toekomstige bezoekers van de tuin zullen zijn, onthulde Commissaris van de Koning René Paas het borstbeeld van notaris Nanning Smit gemaakt door beeldhouwster Coco Martin. De heer Paas: ...“En zo kon het gebeuren dat Eenrum, een gewoon dorp op het Hogeland, naast een bos kwam te staan met prachtige bloemen en planten. Een lange neus naar iedereen die denkt dat je op klei alleen bieten, graan en aardappels kunt verbouwen” ... Er waren toezeggingen van voorzitter Jan Hink en

bestuurslid Jan Smit. Beiden waren vol lof over de tomeloze inzet van de vrijwilligers van Notoarestoen. Zonder hen zou de tuin niet zo floreren als deze nu doet. Hoe bijzonder was het ook dat op deze feestdag de kleindochter van de oude notaris een nieuwe collectieboom plantte in de tuin. Bij het gezellige samenzijn voor donateurs en genodigden na afloop van de plechtigheden zorgde muziekgroep Vrijjazzie voor sfeervolle muziek, een mooie afronding van een gedenkwaardige dag.

Midzomeravond concert Orpheus

Op 25 juni klonk er fanfaremuziek in het arboretum. Bij de vijver gaf Orpheus een feestelijk jubileumconcert wat veel mensen in de avond naar de tuin trok. Ook zomer 2019 zal Orpheus een concert geven in de tuin.

Vrijwilligersuitje

Op 30 september reisden wij naar Oldenburg, waar we ontvangen werden door hovenier Antje Sternagel, oud inwoner van Eenrum en rondleider in Notoarestoen. Na Kaffee und Kuchen verzorgde zij een wandeling door het Kasteelpark waar zij uitleg gaf over het ontstaan van het park en bijzondere bomen en planten. Een lunch en rondgang door het centrum van de stad vormden een afsluiting van deze interessante dag.

Herfstfeest op 23 november

Stichting Arboretum Notoarestoen heeft tot doel om de waardevolle groene collectie te behouden voor de volgende generaties en dit betekent dat de verzameling regelmatig aangevuld wordt met nieuwe zeldzame bomen. Op deze feestelijke vrijdagmiddag zetten Eenrummer kinderen tien nieuwe bijzondere uitheemse bomen in de grond, variërend van de Mantsjoerijse kurkboom, de Chinese bijenboom tot de zeldzame Rehderodendron (geen rododendron!) uit Azië. Naast de boom begroeven de jonge Eenrummers in waterdichte kokers hun toekomstvisie op Notoarestoen: "Hoe denk je dat het arboretum er over 50 jaar uit ziet?"

Jubileumboek 50 jaar Notoarestoen

Notoarestoen, het levenswerk van notaris Smit, is een bijzonder cultuurhistorisch erfgoed geworden op het Groninger Hogeland. Ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum is het verhaal van de eigenzinnige notaris voor het eerst vastgelegd in boekvorm. Een naslagwerk over de geschiedenis van een uniek stukje Groningen met historische foto's die de fascinerende transformatie van kaal weiland tot groen paradijs zichtbaar maken. Ook bevat het boek een kleurrijke impressie van de hedendaagse zeldzame exoten in Notoarestoen en wordt de vraag beantwoord: is het grensverleggende experiment van de notaris geslaagd? Het eerste exemplaar van het Jubileumboek werd uitgereikt aan vrijwilliger Paul Datema die er 50 jaar geleden als vrijwilliger bij aanwezig was toen de eerste bomen de grond in gingen. Het jubileumboek 50 Jaar Notoarestoen is te bestellen via www.arboretumeenrum.nl en te koop bij Brood & Kado en Klompenmakerij en Schoenmode Van der Meulen, beiden in Eenrum.

Tenslotte is het woord aan onze groenman Martin... 'deutsch gründlich'

Dit jaar hebben we met de vrijwilligers een dagexcursie gemaakt naar Oldenburg. Antje Sternagel, gartnermeisterin en voormalig rondleider in Notoarestoen, was onze gids in het kasteelpark en door het centrum van de stad. Uiteraard eerst beginnen met Kaffee und Kuchen. De zon hoog aan de hemel en een schitterend verzorgd park, wat wil je nog meer. Vele bomen in een grote maat, immers "Bei uns ist alles... ". Twee bomen wil ik er uit halen, ook in het arboretum staan van beide bomen redelijke exemplaren. De eerste boom was al lang bekend, maar tot dan toe waren er alleen fossiele aanwijzingen. Levende exemplaren waren nog nooit aangetroffen, tot 1941 toen er bomen werden ontdekt in een geïsoleerd dal in Zuid Oost China. De eerste zaden zijn naar Amerika gestuurd, naar het Arnold Arboretum. Tijdens een botanisch congres in Wageningen is door een van de gastsprekers kwistig gestrooid met zaden van deze pas ontdekte boom. Diverse botanische tuinen en particulieren hebben zaden gehad en uitgezaaid. Vanuit deze exemplaren zijn vrijwel zeker alle in Nederland verhandelde bomen ontstaan. De oudste bomen staan onder andere in Leiden, Groningen en Wageningen. Daar door de Chinese revolutie de grenzen gesloten raakt, was verzamelen van zaad in het natuurlijk verspreidingsgebied niet meer mogelijk. Men ging daarom over tot het stekken van deze conifeer. Vooral de bomen met sterk gegroefde stam, de z.g. stamlijsten, zijn de meest voorkomende. (Ook die van het arboretum heeft mooie stamlijsten.) Om welke boom gaat het

dan? Het gaat om de Waterlork, met de onuitsprekelijke Latijnse naam Metasequoia glyptostroboides. Onze Waterlork staat bij de bank aan de vijver. De tweede boom is de Honingboom. Honingboom? Maar deze boom heeft in het arboretum nog nooit bloemen laten zien. In Oldenburg staan in het centrum een groot aantal van deze soort. Dit jaar heeft onze honingboom, die in het Latijn Styphnolobium japonicum heet, voor het eerst gebloeid. Prachtige bomen met een open, wijd vertakte kroon. Trosvormige zaaddozen boven in de boom, zoals te zien op de afbeelding waren zowel in Duitsland als in Eenrum duidelijk te zien. In de winter is kenmerkend, het legergroene hout. In het arboretum staat deze boom tegenover het standbeeld van de notaris.

Met vriendelijke groet,

Het Bestuur Stichting Arboretum Notoarestoen Eenrum

Jan Smit Jan Hink Janneke Meinardi Martin Spiljart Bert Wemmenhove Marjolein Akse

Actuele informatie: www.arboretumeenrum.nl. Hebt u vragen mail deze gerust naar info@arboretumeenrum.nl of stel uw vraag via het vragenformulier op de site. Bellen mag ook: 0595-492058. Stuur deze nieuwsbrief vooral door naar vrienden en belangstellenden.